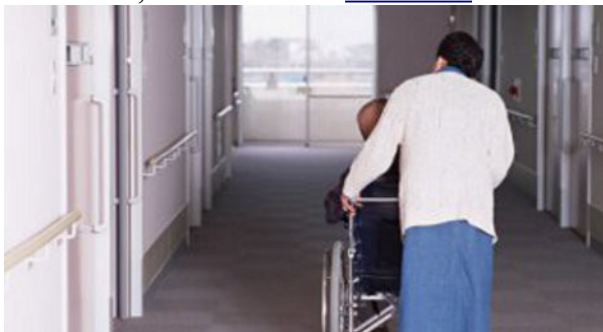

Jak zajistit péči o seniory, kteří trpí demencí? Radí ředitel...

Květen 19, 2014 admin [0 Diskuse](#)

Jak zajistit kvalitní odbornou pomoc a péči o seniory, kteří jsou postiženi buď některou formou demence anebo Alzheimerovou chorobou. O tom v ČR – Regina hovořil ředitel Domovy pro seniory Anavita Jiří Dušek, který se snaží právě tento problém řešit.

Dnešní téma je věnováno hlavně seniorům, vám, kteří se staráte možná o člověka, který už je na tom zdravotně tak, že tu péči doma zvládáte velice těžko a hledáte nějaké slušné zázemí, kam seniora ne odložit, ale kam ho dát, aby se mu tam líbilo, aby byl spokojený, i když otázka je, když jsou lidé na tom zdravotně hodně špatně, a teď se bavíme hlavně o těch, které může trápit demence nebo Alzheimerova choroba, kde je velký problém s tím, že lidé možná už nepoznávají své blízké nebo si nepamatují, mohou sami sebe ohrozit na životě tím, že někam odejdou a už se pak nedokáží vrátit zpátky, jsou to asi velmi těžké situace pro rozhodování, pro pomoc a pro hledání toho slušného zázemí. My tady máme ředitele Domovů Anavita, domovu seniorů, které jsou po celé České republice. Jeden z nich je i v Praze ve Vysočanech. Pan ředitel se jmenuje Jiří Dušek.

Vy jste člověk, který nepochází ze sociálních služeb, žádný odborník. Jak jste mi prozradil, tak jste stavař a sám jste si vlastně takový penzion a teď, jak tomu říkat, penzion pro důchodců, domov důchodců, když to budeme srovnávat s těmi pojmy, co známe z dřívějšíka u nás.

Jiří DUŠEK, ředitel, Domovy pro seniory Anavita:
Asi nejlepší je nazývat domov seniorů.

Tak dům jste postavil, to by nebyl problém.

Dům jsem postavil, to nebyl problém, to jsem uměl.

Před 4 lety ten první, to bylo v Šanově a jak to pak postupovalo? Většinou, když se člověk pustí do oblasti sociálních služeb, tak je to proto, že sám má doma problém buď tedy se seniorem nemocným nebo s postiženým dítětem a tak dále, byl to i váš případ?

Byl to i částečně můj případ, viděl jsem svoji babičku, která vlastně konec jejího života byl v nemocnici a řekl jsem si, že bych chtěl se věnovat tomu, abych ten život, důstojnost až do konce prostě těm lidem poskytnul.

No, ono se to hezky říká, ale už ne tak snadno se to dělá, i když vy, ač neodborník, jste vlastně získal i několik titulů lidí pracujících v sociálních službách. Klidně se pochlubte, nikdo jiný to za vás neudělá.

Já se nerad tím chlubím. Dostal jsem titul Manažer sociálních služeb 2013 a letos jsem byl finalistou Manažera roku. U mně to bylo tak, že když jsem postavil ten dům a začal přijímat první klienty, tak jsem si řekl, že pokud se k těm klientům budeme chovat tak, jak bysme chtěli, aby se někdo choval k nám, takže to nemůžem zkazit. A to, že to je domov seniorů, tak pro mě je tam důležitý hlavně to první slovíčko, domov, aby prostě ti lidi se u nás cítili jako doma a je to i asi pro

nás největší odměna, když se k nám klient vrací třeba z pobytu v nemocnici a říká – zaplat'pánbůh už jsem doma.

No, ale vytvořit takové zázemí, ono se to hezky říká, ale už se to hůře realizuje. Navíc staří lidé jsou někde zvyklí, kde ten domov opravdu měli, těžko se jim odchází. Někteří chtějí být sami, někteří zase naopak chtějí bydlet třeba s někým, ale pak si po čase mohou lézt až na nervy, nebývá to úplně jednoduché se starými, stejně jako s mladými anebo s mentálně postiženými. Říkám to proto, že sama postižené mentálně dítě mám, tak vím, že to není úplně jednoduchá situace. Jak tedy to pak konkrétně vypadá, aby se tam cítili jako doma? Mají své pokoje?

U nás klienti mají samozřejmě svoje pokoje, mají většinou dvoulůžkové pokoje s vlastním sociálním zázemím a ono většinou moje zkušenost je taková, že ten klient k nám, když už s tou demencí přijde, tak to pro něj až tak těžký není, nejtěžší je to pro ty příbuzný, protože přeci jenom jsou tam emoční vazby a dát svého blízkého do domova není jednoduchý a najít ten okamžik, kdy to je správný, kdy už prostě sám nejsem schopen se o toho svého blízkého postarat a potřebuju pomoc ostatních, je někdy strašně těžký. Já vždycky povídám, že my nejsme lepší než domácí péče, ale nás je víc, my jsme schopni se postarat a péče o klienta s demencí, je péče 24 hodin denně, takže to vyžaduje skutečně velký úsilí jak personálu, tak vlastně celého toho týmu toho domova.

Ona může být ta péče i taková trošičku nevděčná, protože člověk, který má neurologický problém, tak může být citově negativní, nemá takové to, že poděkuje, pochválí, nevím, sama tuto zkušenost nemám, ale tak, jak to posuzuji alespoň z toho, co já znám u toho mentálně postiženého dítěte, kolikrát se můžete, jak se říká, rozkrájet a stejně je vám to k ničemu, prostě, když má špatnou náladu, tak ji má a vy ho můžete na růžích nosit, ale stejně je to k ničemu, nevím, jestli je to podobné i takto se staršími lidmi?

Je to podobné a my vždycky, když se bavíme s kolegy a s personálem, tak musíme vždycky upozorňovat na to, že ty lidi to, že jsou občas nepříjemný, že se jim něco nelíbí, že není to, že by si stěžovali, že by to dělali schválně, ale prostě jsou nemocný, a proto jsou u nás a my musíme k tomu tak přistupovat.

chystá se také domov seniorů ve Slivenci. Tam bude určitě důležité říci, jak takové domovy vznikají, jak rychle trvá, než je postavíte, protože předpokládám, pane řediteli, že i ta nabídka a ta poptávka po takovýchto lůžkách pro naše nejbližší seniory, kteří už nezvládají péči sami o sebe, ani my o ně, bude asi vysoká.

Ta poptávka bude vysoká, je to už daný tím, že v dnešní době v Český republice je kolem 120 tisíc klientů nebo občanů, kteří jsou postižení touto nemocí, takže ta poptávka je velká a stávající počet lůžek bude někde kolem 12-15 tisíc.

Tam je také důležitý pak ten personál, aby byl právě takový, aby se tam lidem líbilo, aby se cítili dobře a s těmi starými, co si budeme povídat a nechci se nikoho dotknout, to nebývá úplně jednoduché, stejně jako s malými dětmi. Jak hledáte pečovatele, aby splňovali to, co si možná představujete vy, aby to tedy opravdu bylo takové, jaké má být, slušné, odborně správné a tak dále?

V první fázi je potřeba si vůbec uvědomit, že ta práce je velmi těžká, je to těžká práce, která není úplně doceněná a sehnat personál, který prostě se bude věnovat klientům se svou úctou, důstojností, v podstatě s láskou je někdy strašně těžký.

No, a jak to děláte?

Děláme to tak, že vyhledáváme personál, snažíme se na začátku zjistit, proč vlastně to chtějí dělat a z mého pohledu musím cítit, že ten člověk to chce a že to má někde v sobě.

Takže není nutné, aby to byla vždycky zdravotní sestřička, ale musíte poznat, že třeba je to ženská, která opravdu má ráda lidi ostatní a pak musí být i asi důležitá kontrola zpětná?

Není nutné na přímé péči, aby to byla zdravotní sestřička. Zdravotní sestřičky samozřejmě v

domově máme, který zajišťují tu zdravotní péči. Je potřeba, aby ten člověk to chtěl dělat, aby to cítil a samozřejmě je tam ta zpětná kontrola, kdy my klientům neříkáme “babi, dědo”, my je oslovujeme jménem. Takže pro mě třeba, když by personál začal oslovovat “babi, dědo”, tak je to pro mě známka toho, že si nevážej toho člověka.

I kdyby se na tom třeba domluvili tak, že by se měli rádi?

Stává se nám ..Že příbuzní toto chtějí. Já, pokud jenom to trošku jde, říkám nechceme to. Chceme prostě až do konce toho života ty klienty důstojně oslovovat, aby se prostě cítili jako člověk.

Dnes si povídáme s Jiřím Duškem, s ředitelem Domova seniorů ve Vysočanech a pak také dalších domovů seniorů po celé České republice. Vy jich máte celkem kolik, pane řediteli?

Momentálně 4.

A chystáte ještě tedy postavit ten ve Slivenci nebo ten už se staví?

Ten se začne stavět někdy v létě, momentálně začali jsme stavět v Olomouci a v Havířově.

A představa vaše a přání je, aby každý takový domov seniorů byl minimálně v každém krajském městě.

Je to taková naše představa, takový náš sen.

No, určitě ta nabídka nebo poptávka po takových místech je veliká. Jaký je třeba rozdíl tedy mezi privátními domovy seniorů a těmi domovy důchodců, co známe, což mohou být zdravotnická, státní anebo i městská zařízení?

Tak vzhledem k tomu, že všichni bysme měli poskytovat péči podle zákona o sociálních službách.

A asi i poskytujete.

A asi i poskytujeme, tak je to jako ve všem, jsou domovy lepší, jsou domovy horší a je asi jedno, jestli to je státní nebo soukromý, záleží na přístupu toho personálu a toho vedení toho domova.

Kolikrát bývá problém dlouhá čekací doba na zařazení do takového zařízení, protože lidé, když už doma zjistí, že to doma nezvládají, péče o seniora, ani on sám o sebe, může být díky té nemoci i sám sobě nebezpečný, také se u vás čeká dlouho na místo?

U nás s tím, že jsme začali stavět a postupně otevírat jednotlivé domovy, tak ta čekací lhůta zatím až tak velká není, když pomínu Prahu, kde v Praze máme plno a máme čekací listinu, takže zatím jsme se s tím neseťkali. Je to tím, že první domov jsme otevřeli před 3 rokama a začínali jsme v roce 2010 s 36 lůžkami a dneska máme 570 lůžek, ale ta poptávka je čím dál tím větší a je to daný tím, že ten věk se prodlužuje a u nás dneska průměrný věk klienta je 86 let.

Možná klientek, tady poznamenal Olda. Má pocit, že ženy více ..., nevím, jestli s tím má nějakou zkušenost osobní.

Žen je více.

My jsme víc vytrénované, holt jsme takové otužilejší, nás trénujete celý život. Ne, teď to trošičku zlehčujeme. Tam je asi důležité vědět to, že vlastně člověk sice fyzicky nějak jakoby to tělo ještě možná drží pohromadě, ale mentálně pak právě, když začne ten mozek odcházet, což jsou vlastně důsledky té demence, možná i ta Alzheimerova choroba, tak člověk je nebezpečný sám pro sebe. Berete pouze tedy klienty s těmito chorobami?

U nás máme klienty i kteří mají zdravotní omezení, ale dá se říct, že 80 % klientů je u nás klientů s demencí.

Ta péče je trvalá a navždycky, anebo je možné, že třeba pomáháte s péčí někomu i na určitou dobu nějakou?

Pokud to po nás je požadováno a můžeme nabídnout kapacitu, tak jsme schopní udělat i odlehčovací službu, kdy aspoň na část tý doby, aby si ten člověk, který pečuje o toho svého

blízkého mohl odpočinout, aby si mohl vyřídit svoje osobní věci a nabrat sílu na další péči.

Takže můžete být i takovou seniorskou ozdravovnou v uvozovkách, když to trošičku zlehčím a zavzpomínám, jak to fungovalo kdysi s malými dětmi, že když byly takové neduživé, já jsem z hornického severu, takže jsme občas jezdily na dva měsíce do ozdraven, což byl tedy skoro takový teror, dítě odtrhnout od rodičů na tak dlouhou dobu.

U nás je to akorát opačně, že u nás ten klient tu péči dostává a ten, kdo si odpočine, je ten, kdo o něj pečuje a ten vlastně tím, že má zajištěnou péči o toho svého blízkého, tak si může odpočinout doma, může odjet na dovolenou, může si vyřešit svoje zdravotní záležitosti.

Jak to trvá dlouho a nevím, jestli se to dá zobecnit, kdy člověk, když už u vás je, tak se jakoby vyrovná s tím, že není v tom svém původním domově? Protože starší lidé s tím řekla bych ve většině případů mohou mít problém, že nikam nechťejí. Ale když se to pak zlomí, tak možná jsou i rádi, že nakonec jsou v prostředí, kde dostanou najíst, asi i pravidelně, protože sami tu pravidelnost možná už nejsou schopni si zajistit a tak dále?

Náš jako pozorovací talent nebo jak jsme se na to podívali, myslíme si, že se ta doba pohybuje někde kolem 14 dnů až měsíce. Ono, když vám někdo každý den se o vás stará a přinese vám jídlo, dá vám napít, pomůže vám s hygienou.

Promluví s vámi, usměje se na vás.

Promluví s vámi, usměje se na vás, pohladí vás, tak si na to poměrně velmi rychle zvyknete, takže většina klientů skutečně během těch 14 dnů se u nás cítí jako doma.

Máte tam i nějaký program pro klienty a teď nemyslím třeba jenom kulturní, ale jestli jsou tam třeba nějaké kroužky, nějaká možnost určité zábavy, výlety?

Myslím si stejně jako i v ostatních domovech my každý dne s klientama pracujeme, trošičku, když to zlehčíme, tak je to stejný jako práce ve školce, to znamená malujeme, pečeme, vaříme, máme zdravotní cvičení, posilování kognitivních funkcí, povídání, čtení novin, máme dokonce i hodinu angličtiny, hodinu němčiny, kdy klient, který má demenci a vlastně neví v podstatě, kde je, proč je, ale dokáže vést hodinu němčiny, tak je to občas i úsměvný a je to tak, jak to k životu patří.

Tento život ve věku, kdy tedy už je jasné, že se blíží i konec, může být náročný právě i v té finální péči a já už jsem se ptala, jaký je rozdíl mezitím klasickým domovem důchodců, co známe a takovýmto privátním domovem seniorů. Poskytujete i takzvanou hospicovou péči u případů, kde už je jasné, že vlastně ten život pomalu člověka opouští a jestli je možné právě i v těchto podmínkách suplovat pocit toho domova? Asi je to lepší než v té nemocnici.

Je to lepší než v nemocnici, protože jste mezi lidma, který znáte, protože ten personál je tam denně, znáte spolubydlící, takže se tam cítíte jako doma. My nejsme úplně klasický hospicový lůžka, kdy u nás klient dožívá bez přímý účasti lékaře. Ale jinak, pokud se nám podaří, aby klient u nás dožil až do konce, tak je to pro nás odměna, zejména, když se jedná o důstojný dožití.

A nepůsobí to pak určitým negativním dojmem na ty ostatní?

Nesetkal jsem se s tím, že by to působilo negativně. Samozřejmě tím, že s někým jste dlouhodobě, tak si na toho člověka zvyknete a je jedno, jestli to je spolubydlící nebo otázka personálu.

Ta ztráta může být bolestivá.

Ta ztráta tam je bolestivá.

Ale zase, když ti lidé jsou tam pospolu a vlastně mohou spolu být a mají se rádi a jsou vlastně v uvozovkách na té jedné lodi, protože všichni už mají svůj věk, tak možná naopak to může mít i ta tečka určitý pozitivní rozměr.

Má to. Je to někdy skutečně emočně těžký. Mokrát se stane, že personál opláče ten konec našeho klienta, ale to k tomu životu patří, ale znovu říkám, pokud to dožití je důstojný, tak je to v pořádku.

Je tam k tomu i ta, předpokládám, komplexní lékařská a zdravotní péče?

Přesně tak.

Kromě toho všeho. Je možné, pakliže by někdo chtěl se třeba přijít do nějakého domova seniorů vašeho podívat, fungujete i tak, že je možné přijet, poradit se, podívat se, možná i třeba vyzkoušet na pár dní?

Je to možný a my naopak to doporučujeme, aby člověk viděl, jak to u nás funguje, jak to u nás vypadá, jaký je tam prostředí? Jestli je tam čisto, jestli je tam dostatek personálu a budeme vždycky rádi, když k nám někdo přijde a nemusí se nahlásit, my máme každý den otevřeno, takže záleží na tom, když někdo cítí, že by mohl tuto službu potřebovat, ať přijde k nám.

Dobrá. Tak děkujeme za pozvání i za vaši péči o naše nejstarší.